

**Raport ostateczny z realizacji warsztatów
konsultacyjnych założeń do
aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa
Łódzkiego 2020**

Opracowanie: Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS

Łódź, 30 kwietnia 2012 r.

Wprowadzenie:

W dniu 18.04.2012 roku odbył się warsztat konsultacyjny poświęcony obszarowi „Spójność społeczna” w ramach konsultacji założeń aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 skierowany do przedstawicieli środowiska organizacji pozarządowych .

Celem warsztatów było:

- Zapoznanie przedstawicieli organizacji pozarządowych z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 w obszarze „Spójność społeczna”
- Zebranie opinii i uwag do proponowanych kierunków rozwoju Województwa
- Zebranie uwag i propozycji, które posłużą do wypracowania programów strategicznych i operacyjnych stanowiących część wdrożeniową strategii

Warsztaty zrealizowane zostały według poniższego programu :

1. Otwarcie spotkania – Pani Agnieszka Jaszczyńska Dyrektor Biura Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego
2. Spójność społeczna – ujęcie w założeniach aktualizacji Strategii – Prof. Tadeusz Markowski Uniwersytet Łódzki
3. Praca warsztatowa w grupach nad priorytetowymi kierunkami działań w ramach celów:
 - A) wysoki poziom kapitału społecznego i silne społeczeństwo obywatelskie
 - B) wysoki standard i dostęp do dóbr i usług publicznych
 - C) reintegracja społeczna grup wykluczonych

Warsztaty realizowane były we współpracy Biura Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego, Urzędu Marszałkowskiego oraz Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS. Spotkanie prowadzili moderatorzy Centrum OPUS: Magdalena Mirys, Łukasz Waszak

Prezentowany materiał uzupełniony został uwagami zgłoszonymi przez ngo organizacje pozarządowe. W razie jakichkolwiek wątpliwości prosimy o kontakt z panią Magdaleną Mirys mmirys@opus.org.pl lub Łukaszem Waszakiem lwaszak@opus.org.pl

WYPRACOWANE UWAGI I PROPOZYCJE DO OBSZARU:

1. Wysoki poziom kapitału społecznego i silne społeczeństwo obywatelskie

Wypracowane problemy:

- niski poziom aktywności obywateli w regionie łódzkim,
- zły dobór uczestników szkoleń i spotkań informacyjnych, brak spotkań, działań branżowych organizacji pozarządowych
- brak kultury konsultowania działań przez samorząd lokalny
- brak poczucia podmiotowości wśród przedstawicieli organizacji pozarządowych jako części sektora pozarządowego
- brak kształtowania postaw wolontariackich i filantropijnych od najmłodszych lat wśród mieszkańców regionu
- niski poziom rozwoju organizacji pozarządowych w województwie łódzkim,
- mały udział przedsiębiorstw w rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnych (wspieranie rozwoju wolontariatu pracowniczego, programów filantropijnych)
- słabo wykorzystany potencjał i doświadczenia osób starszych w działaniach na rzecz społeczności lokalnych,
- niski poziom wiedzy o regionie i związku z regionem wśród mieszkańców województwa,
- wysoka atomizacja społeczności miejskich, anonimowość, brak działań integrujących na poziomie osiedli
- brak poczucia odpowiedzialności za swoje otoczenie („sprawstwo”) wśród mieszkańców województwa
- niski poziom kompetencji obywatelskich wśród mieszkańców (znajomość praw obywatelskich, mechanizmy partycypacji społecznej)

Wypracowane priorytety

PRIORYTETY:

- wsparcie i rozwój programów edukacji młodego pokolenia w kierunku kształtowania postaw wolontariackich, filantropijnych i aktywności obywatelskiej, prospołecznej na rzecz dobra wspólnego ,
- wsparcie działań w zakresie budowania kultury współpracy, konsultacji i przepływu informacji między organizacjami pozarządowymi i samorządem , w tym przygotowanie kadry organizacji pozarządowych do uczestniczenia w kształtowaniu polityki lokalnej
- stworzenie platformy współpracy między organizacjami pozarządowymi działającymi w regionie, ze szczególnym uwzględnieniem profilu działalności (branż)
- wsparcie organizacji wspierających inne organizacje pozarządowe prowadzące działania lokalnie
- wspieranie rozwoju w województwie łódzkim narzędzi demokracji bezpośredniej i współdecydowania (fundusz sołecki, rady osiedlowe, inicjatywa lokalna),
- tworzenie programów wykorzystania potencjału osób starszych do działań na rzecz rozwoju lokalnego, ze szczególnym uwzględnieniem uczestników Uniwersytetów III Wieku
- rozwój w regionie centrów pośrednictwa wolontariatu,
- programy wsparcia merytorycznego współpracy międzysektorowej
- wsparcie rozwoju fundraisingu w organizacjach pozarządowych (samofinansowania)
- programy wymiany doświadczeń, dobrych praktyk wśród społeczności lokalnych
- budowanie tożsamości regionalnej
- wsparcie dla organizacji skupiających osoby starsze zajmujące się edukacją

2) wysoki standard i dostęp do dóbr i usług publicznych

Problemy :

- Ograniczanie dostępu do edukacji poprzez likwidowanie szkół, przedszkoli, oraz ograniczanie wydatków na edukację w regionie
- Brak świadomości osób 50+ o możliwości skorzystania z oferty edukacyjnej
- Brak wiedzy wśród osób 50+ o możliwościach zaangażowania się w wolontaryjne działania na rzecz innych. Przeważa świadomość, że wolontariat jest dla „młodych”. Średnio 20% pytanych nie angażuje się w wolontariat, bo nikt im tego nie zaproponował, a kolejne 17% - bo nigdy o tym nie pomyśleli (badania Fundacji Hospicyjnej, 2009).
- Brak rynku usług turystycznych w regionie
- Brak wspólnej i spójnej polityki województwa łódzkiego w zakresie rozwoju usług publicznych
- Niski udział organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych
- Niepełna cyfryzacja administracji publicznej w regionie
- Brak projektów systemowych, długotrwałych wspierających kompleksowy rozwój usług publicznych w organizacjach pozarządowych
- Brak standaryzacji usług publicznych
- Brak równomiernego dostępu do usług publicznych np. kulturalnych, edukacyjnych w regionie
- Brak równomiernego dostępu do Internetu na wsi,
- Utrudniony dostęp do funduszy europejskich, regionalnych dla lokalnych organizacji (skomplikowane procedury)
- Funkcjonowanie stereotypu mało atrakcyjnego regionu łódzkiego
- Brak dostępu osób przewlekle chorych i starych do specjalistycznej opieki medycznej i psychosocjalnej,

Wypracowane priorytety:

- stworzenie długotrwałych programów finansujących przedszkola, świetlice, ośrodki kultury,
- stworzenie i wsparcie wieloletnich programów dla osób 50+ w regionie, w tym włączenie osób w wieku 50 + w programy wolontarystyczne, tworzenie ofert pracy dla uczestników uniwersytetów III wieku
- Budowa marki województwa łódzkiego,
- Zwiększanie sieci szkół małych, wykorzystanie potencjału lokalnego mieszkańców / wsparcie programów rozwoju małych szkół prowadzonych przez lokalne społeczności/organizacje pozarządowe
- wspieranie kształcenia wolontariatu dla potrzeb opieki nad osobami starszymi, przewlekle chorymi w ich domach, ośrodkach dziennego pobytu w innych formach alternatywnych dla domów dziennego pobytu, programy współpracy personelu medycznego z wolontariuszami
- stymulowanie przedsiębiorstw prywatnych do wsparcia usług publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe
- wsparcie programów rozwoju przyjaznej administracji dla mieszkańców z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb (os. niepełnosprawne, starsze, nie mające dostępu do internetu)
- programy rozbudowy sieci ośrodków dziennego pobytu oraz innych alternatywnych form opieki dla osób przewlekle chorych i starszych np. hotele tymczasowe, wspólne zamieszkiwanie i pomoc osób młodszych, samopomoc
- wsparcie programów budowy oferty dla osób wykluczonych społecznie
- wzmocnienie kadry administracji publicznej oraz rozwój nowych narzędzi w usługach publicznych
- Wpieranie działań związanych z przejmowaniem zadań publicznych przez organizacje pozarządowe

- rozwój programów oceny/ewaluacji usług publicznych przez np. organizacje pozarządowe
- wypracowanie systemu monitoringu i oceny programów i strategii realizowanych w województwie łódzkim przez administrację samorządową spójnego dla całego regionu.
- zwiększenie dostępu do informacji publicznej przez Internet

3.Reintegracja społeczna grup wykluczonych

Problemy:

- brak wystarczającej infrastruktury wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (baza, kadra, środki finansowe),
- brak świadomości społecznej na temat skali problemu wykluczenia społecznego,
- pojawienie się nowych obszarów wykluczenia związanych z opiekunami osób przewlekle chorych
- traktowanie przez administrację publiczną sfery polityki społecznej jako niepotrzebny wydatek a nie jako inwestycję w rozwój,
- brak skutecznych działań instytucji rynku pracy i pomocy społecznej
- brak systemowych rozwiązań w zakresie rozwoju ekonomii społecznej
- brak otwartości na działania innowacyjne w administracji publicznej,
- brak dobrej identyfikacji obszarów wykluczenia,
- dziedziczenie biedy- brak mechanizmów przeciwdziałających,
- wykluczenie mieszkańców wsi i małych miasteczek.

Wypracowane priorytety:

- Wspieranie współpracy międzysektorowej w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (wspólne planowanie, i realizacja programów lokalnych i regionalnych)
- Wspieranie przekazywania zadań publicznych z obszaru polityki społecznej wyspecjalizowanym organizacjom pozarządowym

- Programy kształtowanie świadomości społecznej na temat przyczyn, skali i dobrych rozwiązań w zakresie wykluczeń społecznych - zwiększanie świadomości urzędników, pracodawców, mieszkańców
- Programy zachęcania inwestorów, by w ramach prowadzonych działań włączali się w rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych , w tym przeciwdziałali wykluczeniu społecznemu
- Wdrażanie programów edukacyjnych, profilaktycznych, społecznych zapobiegających wykluczeniu społecznemu w regionie
- Wspieranie innowacyjnych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu
- Dostosowanie obszarów wsparcia do potrzeb grup wykluczonych terytorialnie/regionalnie
- Rozwój ekonomii społecznej oraz systemu wsparcia dla przedsiębiorstw społecznych